

# VEČERNI LIST

## NEODVISEN DNEVNIK

Letna celotna po pošti K 40.—, za Ljubljano K 36.—  
polletna " " 20.— " " 18.—  
triletna " " 10.— " " 9.—  
mesečna " " 3.50. " " 3.—  
Redništvo in uprava: Kopitarjeva ulica 6. — Telefon 58.

Inserti: Enostopna petlivesta (59 mm široka in 9 mm visoka ali nje prostor) za enkrat po 50 vna., za dvo- in večkrat po 45 vna. — Ob sobotah dvojni tarif. — Poslano: Enostopna petlivesta K 1.—, — izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 8. uri popoldne.

### Italijanska misija zapusti Maribor.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Maribor, 1. aprila. V nedeljo, dne 30. marca je dospel v Maribor angleški častnik, ki je prinesel tukajšnji italijanski misiji poziv, zapustiti Maribor. Italijanski stotnik, njegov pribočnik in šef karabinerjev, so dobili včeraj poziv, da morajo tekom 24 ur zapustiti Maribor. Italijani so takoj, ko so prišli v Maribor, zahajali k

Vsenemcem, se družili z njimi, in pošiljali od njih inspirirana poročila v Ljubljano, Rim in Pariz. Radi svojega nastopanja proti slovenskemu prebivalstvu, si v Mariboru niso pridobili simpatij. Sedaj se mu- di v Mariboru francoska misija, nji na čelu dr. Revedy.

### Nemško rovanje na Stajerskem.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Maribor, 1. aprila. Čete, ki so — ka- kor ste poročali — nemškim tolpom zopet iztrgale Kaplo, pripovedujejo, da so nem- ške tolpe vodili uradniki in častniki iz

Gradca in Arnovža. Od domačih kmetov se je udeležilo upora le majhno število, pa so še ti večinoma ušli preko demarkacij- ske črte v Nemško Avstrijo.

### Slovenske šole na Stajerskem.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Maribor, 1. aprila. Po dolgem priza- devanju mariborskih Slovencev in mari- borskega slovenskega časopisja je višji šol- ski svet v Ljubljani storil primerne korake, da dobi mesto Maribor slovenske ljudske

šole. Istotako se odstavijo na okoličanskih ljudskih šolah nemškutarski in nemški učitelji, da pridejo na njih mesta slovenske učne moči.

### Trst brez plina.

LDU. Ljubljana, 31. marca. (P. P.) »Ga- zetta di Venezia« priobčuje senzacional- no vest o tržaški plinarni, po kateri bi Trst s prvim aprilom ostal brez uporabe plina rezen 4 ur od 7. do 11. ure zvečer. To bi bil usodepoln udarec za vse mesto;

brezštevilne družine bi ostale brez vsake- ga kuriva, kajti večina oguje se kuri s plinom. Razen tega vlada v Trstu veliko pomanjkanje oglja in petroleja. Na drugi strani bo omenjeni sklep plinarne povzro- čil zvišanje cen za oglje in petrolej.

### Vprašanje Crne gore.

»Morning Post« prinaša Reuterjevo poročilo, da vprašanje Crne gore na kon- ferenci ni brez interesa, ker se bo z njim rešila bodočnost enega prvih zaveznikov. Že od nekdanje je bila v Crni gori sovražna struja proti kralju Nikoli, še bolj proti nje- govim sinovom. Pred nekoliko meseci je začasna vlada pozvala kralja, naj se od- reče prestolu. Ta je pripravljen to storiti le v slučaju, ako bi bila to želja naroda. Kraljevi somišljeniki pravijo, da narod te-

ga ne želi, medtem ko njegovi protivniki trde, da Črnogorci žele ujedinjenje z Ju- goslavijo pod dinastijo Karadjordjevičev. Črni gori ni dovoljen pristop h konferen- ci, dokler situacija ne bo jasna. Kakor iz- gleda, se je svet desetorice odločil, da pomaga rešiti to vprašanje na ta način, da bo Črnogorcem iz obeh taborov dovo- ljeno braniti svojo stvar. Splošno mišlje- nje je, da se bo Črna gora zjediniła z Ju- goslavijo in da bo kralj abdiciral. (P. P.)

### Na Mažarskem.

V Budimpešti so zmagali boljševiki, ustanovila se je ogrska komunistična re- publika. Njej na čelu stoji revolucionjski vlad- ni svet, ki je označil svoj delavni program z naslednjim oklicem:

Razglašajo se socializiranje velikih po- seslov, rudnikov, velikih tovarn, bank in prometnih sredstev. Reforma zemlje se ne bo izvedla s podrobnim razdeljevanjem, marveč s socialistično produktivno zvezo. Brez obzira in usmiljenja se bodo prega- njali oderuhi z blagom in živili, ki vsled umazane spekulacije uživajo velike koristi od izstradane mase.

Svet zahteva železno disciplino. S smrtjo bodo kaznovani protirevolucionarji, kakor tudi roparji in tolovaji. Ustanovil bo močno proletarsko vojsko, s katero se bo mogla vzdržati delavska in kmetijska dikta- tura proti mažarskim kapitalistom in ve- likim posestnikom, kakor tudi proti rumun- skim boljarjem in češkemu meščanstvu. Svet izjavlja popolno duhovno bratstvo z rusko sovjetsko vlado in ponuja proletari- jatu Rusje oboroženo zvezo.

Bratski pozdravlja delavstvo Anglije, Francije, Italije in Amerike ter ga hkrati poziva, naj niti trenotek ne trpi razbojni- škega vojaškega pohoda svojih kapitalistič- nih vlad proti Mažarski sovjetski republiki. V orožno zvezo poziva delavce in kmete Češke, Rumunije, Srbije in Hrvatske proti meščanstvu, boljarjem, velikim posestni- kom. Poziva delavce Nemške Avstrije in Nemčije, naj slede zgledu mažarskega de- lavstva, naj končno pretrgajo zveze s Pa- rizom, se združijo z Moskvo, ustanove so- vjetno republiko in se z orožjem v roki postavijo po robu osvajajočim imperia- listom.

Tako mažarski komunisti. Seveda je mažarski komunizem le slab posnetek ru- skega boljševizma in je omejen na Budim- pešto, medtem ko je po deželi našel tal le med tistimi poljskimi delavci, ki so jih do- slej ogrski veleposestniki izrabljali. Ma- žarski kmet, posestnik zemlje, se za skup- no posest zemlje ne ogreva. Ni verjetno, da bi se sedanja komunistična vlada mogla dolgo držati, kajti nje posledica bo me- ščanska vojska, popolna desorganizacija države, propadanje narodnega premože- nja in lakota. Še manj je verjetno, da bi

Budimpešto hotela posnemati Nemška Avstrija — boljševizem bi tam pomenil katastrofo, še neprimerno težjo od tiste, ki jo je izževal poraz na bojišču. Zato tudi dunajski socialno-demokratski listi odklanjajo nubače iz Budimpešte in pričakujejo le pomoči od entente, kajti v slučaju, da prede mažarsko gibanje v Avstrijo, bi Dunaj moral poginiti lakote.

Vendar ima to gibanje tudi nekaj drugega. V glavnem je vendarle odpor, dasi nesmotren, proti velikim socialnim krivam preteklega doba. Je pa tudi krepak opomin mogotcem v Parizu, naj svoje delo hitro končajo, naj ustvarijo človeštvu pomoč, da bo po tolikem trpljenju moglo mirneje in pravičneje živeti.

## Slovenski koncert v Belgradu.

LDU, Belgrad, 31. marca, (JDU.) Jutri zvečer koncertirata v Belgradu slovenski smetnici gđe. Pavla Lovšetova in gđe. Dana Koblerjeva. Koncerta se bo udeležil tudi regent Aleksander.

## Hrvatske simpatije za boljševike.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 31. marca. V nedeljo ob 10. dopoldne se je vršil velik socialdemokratski shod, na katerem je poročal dr. Raščević. Shod je sprejel resolucijo, s katero pozdravlja revolucijo v Budimpešti in izražajo nado, da jugoslovanska vojska ne bo nastopala proti revoluciji na Mažarskem. Čuli so se klici: »Živela komunistična jugoslovanska republika.«

## Južna železnica.

LDU, Dunaj, 31. marca, (ČTU.) Upravni svet južne železnice je tik pred sklepanjem o izplačevanju aprilskih kuponov 3 odstotnih obligacij serije X prejel pismo pariškega Office National. V tem pismu protestira Office National, ki zastopa močno skupino imejiteljev obligacij južne železnice, proti temu, da je južna železnica med vojno in celo med premirjem izplačevala kupone le pripadnikom nevtralnih in osrednjih držav. Z ozirom na ta protest in z ozirom na težki finančni položaj družbe je upravni svet južne železnice smatral za potrebno, odgoditi sklepanje o izplačevanju aprilskih kuponov. Upravni svet bo v to svrhu pojasnitve vprašanja, ki se je načelo vsled tega protesta, nemudoma stopil v stik z Office National.

## Prepovedan izvoz zlata.

LDU, London, 30. marca, (DKU.) Angleška vlada je izdala občeveljavno naredbu, ki prepoveduje izvoz zlata, zlatega denarja in vsakršnega materiala, ki služi za kovanje novcev. Nasprotno se dovoljuje izvoz tega materiala. Prepovedan je nadalje tudi uvoz papirnatih rubljev; izvzeti so samo papirnatih rublji, katere izdaja proviziorna vlada v Arhangelsku.

## Tihotapska iznadljivost.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Maribor, 1. aprila. Okrožno glavarstvo mariborsko je po svojih finančnih stražnikih prišlo na sled novi vrsti tihotapstva. V Ljubljani, v Zagrebu, po Zidanem mostu, v Pragerskem, v Ptuj, v Mariboru in v Gradcu je imela posebna tihotapska družba nastavljene zaupnike in

agente, ki so spravljali velike množine živil v vozove za pohištvo. V omare, postelje, zaboje itd. so spravili meso, mast, jajca, ki so jih nemoteno več mesecev spravljali preko špilja v Nemško Avstrijo. Okrožno glavarstvo je s svojim odkritjem napravilo enkrat za vselej temu konec.

## Boljševiki pod nemškim vodstvom.

LDU, Pariz, 30. marca, (DKU.) Agence Havas poroča: Javno mnenje na Francoskem z živim zanimanjem zasleduje dogodke v Rumuniji, zlasti odkar prihajajo poročila o prvih spopadih med romunskimi četami in boljševiki na levem bregu Dnestra. Splošno prevladuje mnenje, da ti dogodki pomenijo prve znake bližajočega se germanskega navala, ki se skriva pod boljševiško krinko. Vsi, ki so imeli v zadnjem

času priliko boriti se proti rdeči armadi v Južni Rusiji, zatrjujejo, da jej poveljujejo brezdomno nemški častniki. Istočasnost boljševiške ofenzive proti Odesi z revolucijo na Ogrskem, je jako sumljiv znak. Vsi listi odločno zastopajo mnenje, da je treba nemudoma poslati v Romunijo izdatno pomoč. Izjavi ministra Pichona v zadnji nočni seji zbornice so vsestransko pritrjevali.

## Foch za Poljake.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Bern, 31. marca. »Temps« poroča: Poljsko-nemško vprašanje je na mirovnem posvetu zapostavilo vsa ostala vprašanja. To vprašanje je zelo nevarno. Clemenceau vztraja pri svojem predlogu, da se poljske čete izkrcajo v Gdanskem, ne oziraje se na odpor Nemcev. Wilson in Lloyd George pa očitno zavzemata napram Nemčiji popustljivo stališče.

Weimar, 31. marca. V vprašanju o

izkrcanju poljskih čet v Gdanskem je poslal maršal Foch generalu Ludendu (?) naslednjo brzojavko: »Ker doslej še nisem prejel odgovora na vprašanje glede prevoza poljskih čet skozi Gdansko, vam namagam, da pospešite rešitev tega vprašanja. Pozovite nemško vlado, naj pošlje pooblaščenca v Spaji, kamor pridem tudi jaz.«

## Češki načrt o ureditvi Nemške Avstrije.

LDU, Praga, 31. marca, (ČTU.) »Narodni Listy« pišejo: Da si na mirovni konferenci zagotove ugodne gospodarske pogoje za svoj obstanek, pretijo avstrijski Nemci neprestano, da se bodo združili z Nemčijo, da na ta način ojačijo nemško vojaško silo za maščevalno vojno, kar zlasti Francozom povzroča ne male skrbi. Vsled tega se je bati, da bodeta Čehoslovaška republika in Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev morala brez vsake koncesije prevzeti težke obveznosti v prid Nemški Avstriji, da se leta ne združi z Nemčijo. »Narodni Listy« smatrajo vsled tega za zelo važno, da se vladi v Pragi in Belgradu čimprej sporazumeta glede skunega postopanja v nemškoavstrijskem vprašanju. Ker obstoji Nemška Avstrija iz dveh vrst ozemelj, je treba delati na to, da razpade v svoje naravne dele. Del nemškoavstrijske republike tvorijo nemške narodne, drugi del pa slovanske narodne, toda germanizirane pokrajine. Iz nemških delov Predarlskega, Tirolske severno od Brennerja, Solnograške brez Lungaua in Gor, Avstrije je treba ustanoviti samostojno republiko solnograško, čije nevtralnost se zjamči mednarodno. Ta republika bi merila nad

31.000 kvadratnih metrov s približno pol drugim milijonom prebivalcev. Iz slovanskih, toda germaniziranih delov Nemške Avstrije bi se ustanovili dve samostojni državi: Nižnja Avstrija z Dunajem, pa brez vitorškega ozemlja in brez Moravskega polja, bi tvorila samostojno republiko, v kateri bi imele češke manjšine z ozirom na svoje število podobne pravice, kakor jih imajo Nemci v Čehoslovaški republiki. Le v tem primeru bi bilo mogoče govoriti o gospodarski združitvi dunajske republike z čehoslovaško državo. Lungau in Štajerska severno od Wildona bi po tem načrtu tvorili samostojno mursko republiko, v kateri bi slovanske manjšine imele narodnostne pravice. Ta germanizirana ozemlja bi se z Jugoslavijo združila v ožjo gospodarsko zvezo. Pustriška dolina, vsa Koroška in pa Štajerska južno od Wildona morajo pripadati Jugoslaviji. Le na ta način bi mogli Čehoslovaška republika in Jugoslavija prevzeti gotove obveznosti napram germaniziranim delom alpskih dežel. Ta načrt bi imel za posledico, da Nemška Avstrija izgine brez sledu in s tem tudi »Drana na hri«.

## Ministrska kriza.

LDU, Belgrad, 31. marca. (JDU.) Ministrska kriza še traja. Pogajanja z narodnim klubom so se razbila in je gotovo, da stopi narodni klub v opozicijo. Padla tudi še ni odločitev o sodelovanju socialistov v vladi, ker pričakuje socialistični klub navodil vodstev iz Zagreba in Ljubljane, odkoder jih pričakujejo vsak čas. Pa tudi o socialističnem klubu se ne more reči, da bo sodeloval v parlamentu, ker ne more pristati na to, da bi rešila agrarno reformo. Kaka meščanska stranka, Govori se tudi,

da bo odstopil železniški minister inženir Vulović zaradi slabega zdravja.

LDU, Belgrad, 31. marca. (JDU.) Ministrstvo za prehrano se bo najbrže opusilo, ker noče nobena stranka prevzeti v sedanjih težavnih razmerah odgovornosti. Bržčas se bo osnoval poseben urad, kateremu bo načeloval visok uradnik.

LDU, Belgrad, 31. marca. (JDU.) Ministrstvo za vojno in mornarico je poverjeno generalu Hadžiću.

## Narodno predstavništvo.

LDU Belgrad, 31. marca. (JDU) Jutri dopoldne se bo nadaljevala seja narodnega predstavništva. Seja bo kratka. Predstavništvo bo sprejelo kreditno predlogo.

Na dnevni red bi moralo priti poročilo verifikacijskega odseka. Z ozirom na zunanji položaj pa se je na medstrankarski konferenci sklenilo, da se to poročilo odgodi.

## Novi bankovci.

LDU Belgrad, 31. marca. (JDU) »Epo-cha« javlja, da bodo novi bankovci izdani

koncem julija. Teda se tudi potegnejo kro-ne iz prometa.

## Dogodki na Ogrskem.

LDU Deutsch-Altenburg, 31. marca. (Brezžično.) Dunajski listi poročajo o posledicah dogodkov na Ogrskem nastopne posameznosti: »Neues Wiener Journal« javlja, da je bil Karolyi včeraj inzuliran na cesti, »Reichspost« pa trdi, da je pobegnil iz Ogrskega. V listu »Neuer Tag« izraža Karolyi svoje začudenje za ohlapnost dunajskega prebivalstva napram dogodkom na Ogrskem. »Neue Freie Presse« zahteva z ozirom na ustanovitev lastne ogrske banke takojšnjo vpostavitve nemško-avstrijske bankovnice. Dalje poroča

»Neue Freie Presse« iz Budimpešte, da je rdeča garda zasedla najlepše ogrske palače bivšega nadvojvode Jožefa. V zadnjih treh dnevih se je zglasilo na Ogrskem 5.000 odvetnikov in drugih inteligentov za poljedelska dela, ker so brezposelni. Na Dunaju danes tudi dojenčki niso dobili mleka, tako da je umrljivost otrok dosegla višek. Kakor poročajo dunajski listi, je gospodarsko življenje na Ogrskem radi utopističnih odredb sovjetske vlade pred katastrofo. Prebivalstvo pojmi šele sedaj ves obseg dogodkov.

## Italijansko slavlje v Trstu.

LDU, Trst, 31. marca. (Brezžično.) V Politeama Rossetti je bilo veliko slavlje pod pokroviteljstvom društva »Trento Trieste« v navzočnosti Duca d'Aosta, generala Pettiti di Roreto, župana Valerio in vseh vojaških in civilnih oblasti. Občinstvo je priredilo Duci d'Aosta kot vrhovnemu poveljniku tretje armade-osvoboditeljice velike demonstracije. Prepevali so patrijotične pesmi. Mesto je podarilo zlato medaljo onim, ki so bili prvi izkrcani v Trstu. Različni govorniki so živahno pozdravljali talijansko vojsko. Občina Ronchi je za »Venezio Giulia« brzojavila Orlandu, da ima do njega vse zaupanje, da ne bodo Italiji ugrabili premijo za krvavo zmago.

## Za plačilo.

LDU, Rim, 31. marca. (Brezžično.) »Idea Nazionale« poroča, da je najvišji mornariški svet podaril poveljniku Rosetti Paolucci 650.000 lir kot premijo za potopitev ladje »Viribus Unitis«.

## Iz pokrajine.

kr Vrednost dinarja in kroane se je menjavala v Belgradu v marcu t. l. od 280 do 300, to se pravi: za 100 dinarjev se je dobilo 280 do 300 K. V Belgradu je vse polno menjalnic, ki imajo zunaj nabit kurz, p okaterem kupujejo denar raznih držav. Kurz je skoro vsak dan drugačen; najbolj zanimivo je pa to, da je istočasno različen tudi v različnih trgovinah, naj je tudi od ene do druge samo par korakov. Kurz 300 se je držal v teku tega meseca samo dvakrat po par ur, in še to le v nekaterih trgovinah. Sicer pa menja vsak trgovec, gostilničar, celo kolporter časopisov denar, pri čemer je posestnik denarja vedno udarjen. Vzemimo slučaj, da kupiš na ulici časnik. Skromni list stane 50 vin, ali 20 par, to je 56 do 60 vin. Sploh pove v Belgradu skoro vsakdo ceno v kronah. Če nimaš kron, ti izpremeni ceno v dinarje najraje po uradnem (»z vaničnem«) kurzu 250, tako da plačaš n. pr. mesto desetih kron štiri dinarje, ki so vredni najmanj 11 K 20 vin. Zato je vedno najbolje, plačati v novcu, v katerem se cena pove.

k Šolstvo v mariborskem okraju. Višji šolski svet v Ljubljani je odredil naslednje

izpremembe šolstva v mariborskem okraju: 1. Zasebna nemška šola v Ceršaku se razpusti, otroci naj se vpišejo v pristojni ljudski šoli, ki sta v št. Ilju v Slov. goricah in Sladkem vrhu. — 2. Nemška trirazrednica v št. Ilju v Slovenskih goricah se razpusti. Učenci te šole se vpišejo v pristojne ljudske šole, predvsem v slovensko petrazrednico v št. Ilju. Za otroke pristne nemške narodnosti se priklapi šentiljski petrazrednici nemška vzporednica. — 3. Nemška petrazrednica z 1 vzporednico v Krčevini (Leitersbergu) se razpusti. Iz nemške petrazrednice in slovenske štiritirazrednice se ustanovi po predlogu krajnega šolskega sveta mešana slovenska šestrazrednica, kamor se vložajo vsi slovenski otroci. Za otroke pristne nemške narodnosti se priklapi slovenski šestrazrednici dve mešani nemški vzporednici. — 4. Nemška dvorazrednica v Pekrah se razpusti. Otroci se prepisejo v pristojno ljudsko šolo v Limbušu. Trirazrednica v Limbušu se razširi začasno v štiritirazrednico. — 5. Nemška deška in nemška dekleška štiritirazrednica v Pobrežju ostaneta, a se poslovenita. — 6. Nemška petrazrednica v Radvanju se preuredi v slovensko petrazrednico. — 7. Nemška dvorazrednica v Razvanju se posloveni, toda izgubi vzporednico. — 8. Nemška trirazrednica v Sladkem vrhu se izpremeni v slovensko trirazrednico, za nemške otroke se priklapi šoli nemška vzporednica. — 9. Obe nemški petrazrednici v Studencih se preuredita v slovenski šoli, za nemške otroke se priklapi deški petrazrednici za prehodno dobo dve mešani nemški vzporednici. — 10. Nemška trirazrednica v Teznu se posloveni. — 11. Poslovenijo se dozda dvojezične ljudske šole v Zgornji Kungoti, Svečini, v St. Jurju ob Pesnici, pri Sv. Lovrencu, v Hočah, v Kamnici, v Selnici ob Dravi, v Ribnici in v Breznu.

kr Nesreča. Na kolodvoru v Litiji je bil delavec na progi Jožef Stramljen, povozen od vlaka čez obe nogi. Ponesrečenec je bil prepeljan v tukajšno dež. bolnico, kjer je drugi dan umrl.

k Majhna javna varnost na Reki. Reški »Giornale« se pritožuje nad nezadostno javno varnostjo na Reki, kjer se vedno vrše napadi in tatvine.

k Na svobodo so izpustili v Zadru bogoslovca Rubića, ki so ga bili zaprli namesto ubeglega bogoslovca Stelle, ki je boja »žalil« italijanske demonstrante.

k Za 1 K dajo v Zadru 40 italijanskih centezimov.

k Moratorij za denarne zavode je uvedla spričo zadnjega navala na banke hrvatska pokrajinska vlada. Do 21. aprila ni noben denarni zavod dolžan izplačati posamezni stranki več nego 5000 K.

k Velika Jugoslovanska banka z ameriškim kapitalom se snuje; centrala bo v New Yorku ali Chicagu, podružnica v Belgradu. Delniška glavnica bo znašala 50 milijonov frankov, od tega 10 odstotkov jugoslovanskega denarja.

k Trafikanti v Sarajevu so odklonili nadaljnje prodajanje časnikov, ako jim uprave listov ne dovolijo 10 vin. odškodnine za vsak prodani list. Zbog tega se je razvila kolportaza po ulicah.

kr Vozne olajšave na železnici. Vse dosedanje vozne olajšave in legitimacije aktivnih in umirovljenih uslužbencev državnih železnic kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev in južne železnice ostanejo v veljavi do 30. junija 1919. Častniki in vojniki plačajo od 1. aprila 1919 do nove odredbe na privatnih potovanjih polovico vozniških pristojbin. Vse druge vozne olajšave, legitimacije in listke za prosto vožnjo katerikoli vrste se z dnem 1. aprila razveljavijo.

kr Brzjavni promet s Čehoslovaško republiko zopet dovoljen. Po 1. aprilu je zopet dovoljen brzjavni promet s celo republiko Čehoslovaško, to je s Češko, Moravsko, Šlezijo in Slovaško, in sicer koj ko začasno prekinjenje neha. Pristojbina za besedo znaša 15 vinarjev, minimum 2 kroni 50 vinarjev. Dovoljene so tudi nujne brzjavke, za katere se plača trikratna pristojbina. Časopisne brzjavke imajo ugodnost 50% znižanja pristojbine, pa samo od šeste ure zvečer do devete ure jutraj.

k Delavski dom na zadružni podlagi snujejo v Vukovaru.

k Stanje ozimne setve v Sremu. V vukovarski »Novi Dobi« priobčuje O. Haisan, županijski gospodarski nadzornik, uradne podatke o stanju letošnje ozimne setve v Sremu. Posejalo se je v jeseni vseh vrst krušnega žita 166.934 oral, v primeri z l. 1913., ko se je bilo vsejalo 189.934, manj 23.000 oral ali 12 odstotkov. Ječmena se je vsejalo minolo jesen 13.901 oral, v primeri z l. 1913., ko je bilo vsejanega 15.864 oral, manj 1936 oral ali 13 odstotkov. Najbolj so zaostali okraji Županja (manj 45 odstotkov), Vinkovci (manj 33 odstotkov) in Vukovar (manj 34 odstotkov). V vukovarskem okraju nazadovanje zakrivile predvsem plenitve in pustošenje na veleposestvih, v vinkovskem okraju so pa tla težka ilovica, ki je vsled deževne jeseni ni bilo moč očistiti.

k Zahteve zidarstvih in tesarskih pomočnikov v Sremu. Vukovarski stavbeni podjetniki se pogajajo z zidarskimi in tesarskimi pomočniki zaradi plače. Delodajalci ponujajo 2 K 60 vin. do 3 K, oziroma 3 K 60 vin. do 4 K 20 vin. za uro.

## Iz Ljubljane.

1 Nove hiše. Na ljubljanskem polju ob Dunajski cesti kar mrgoli delavcev, ki so pričeli danes, 1. aprila, kopati temelje za hiše, za katere je vlada dovolila kredit 10 milijonov kron. S tem bo odpravljena brezposelnost in odstranjeno silno pomanjkanje stanovanj v Ljubljani. V hišah bodo stanovali vsi tisti, ki so verjeli deželni vladi, da bo takoj v najzgodnejši pomladi pričela graditi hiše.

1 Priznan stan. Kakor je splošno znano, nam je vojska prinesla nov stan — vojnih dobičkarjev in navijalcev cen. Kakor vsako novotarijo, tako tudi ta novi stan ljudje splošno zelo sovražijo. To sovrašтво je postalo tako hudo, da se je bilo bati najhujšega. Zato je sama osrednja vlada vzela stan vojnih dobičkarjev v zaščito s tem, da je ta stan uradno priznala in uvedla svobodno trgovino. Z ozirom na lepe čase, ki jih navijalcem cen

neče biti konec, se je ta stan organiziral in je odprl v kavarni hotela »Slon« svojo zasebno borzo. Ker ta ustanova še nima pravice javnosti, se bodo udeleženci podjetja, kakor čujemo iz njihovih krogov, obrnili na deželno vlado s prošnjo za koncesijo in javno priznanje njihove borze.

1 Strahovi in smrčanje. Pri predstavi »Strahov« je v nedeljo zvečer neki gospod v loži zaspal. Občinstvo ne bi bilo imelo nič proti temu, če bi bil gospod spal spanje pravičnega, kot se spodobi. A ker je začel že v prvem dejanju smrčati tako na glas, da se ni slišal niti dvogovor z odra, so se ljudje začeli smejati. Nekemu zlobnežu je padlo v glavo, da je poklical gasilca, ki je v svoji uradni zamišljenosti takoj odprl hidrant in spustil na gospoda blagodejen tuš, misleč, da je smrčanje prasketanje ognja. Gospod potem ni več smrčal.

1 O moderni in higijsni kozmetiki predava v sredo, 2. aprila 1919, ob osmih zvečer v veliki dvorani Mestnega doma g. dr. Ivan Pintar, nadzdravnik v rezervi. Vstopnina 1 K Vstop vsakomur dovoljen. To je tretje predavanje o tem zanimivem in v zdravstvenem oziru važnem predmetu.

1 Nesreča. Hišnik Ivan Jamnik z Resljeve ceste št. 9 je v soboto popoldne sekal kostanjevo drevo, ki je padlo nanj in mu zlomilo nogo ter ga močno poškodovalo na glavi. Na lice mesta je došel rešilni voz, ki ga je prepeljal v bolnišnico. Poškodovan je bil tako hudo, da je v bolnišnici umrl.

1 Porota. Razprava proti Ivanu Škerjancu in Miroslavu Pretnerju, se je na predlog drž. pravdnika preložila, ker se je tekom razprave pokazalo, da sta pri ti tatvini udeleženi še dve drugi osebi, katere bodo sodno zasledovali.

1 Gremij trgovcev v Ljubljani. Neka dunajska tvrdka je semkaj naznanila, da ima v skladiščih nakopičenega različnega galanterijskega blaga, email. posode, strojev, električnih potrebščin itd. Izkaz je v pogled članom gremija v gremijalni pisarni, Krojaška ulica 5, II. nadstr. Uradne ure od 8. do 2. pop.

## Zdravstvo.

z Šolska zobna klinika na vozu. Vodja dortmundske šolske zobne klinike je vpejal potojočo zobozdravnišnico. Je pa to šestipol metra dolg in poltretji meter širok voz, ki vsebuje v svoji notranjosti vse, kar spada k zobni kliniki; prostora je toliko, da delajo notri obenem lahko tri osebe, vodja, asistent in pa pomočnica. Velika okna na levi strani in svetilke z žarnim spiritem skrbijo vedno za zadostno razsvetljavo. Seveda se da voz tudi kuriti. Ta novost na polju zobozdravništva je zlasti važna za dežele, kjer se ljudje tako malo menijo za gojitev zob. Šolski otroci na deželi so včasih prav zelo oddaljeni od zobozdravnika in ga morejo le redkokdaj obiskati. Zato pa so nastavili v Hanovru posebnega okrožnega šolskega zobozdravnika, ki mora vsaki dve leti preiskati vse šolske otroke v občinah na deželi. Da to nalogo lažje vrši, si je nabavil zobozdravnik avtomobil, ima s seboj razložljiv ope-

racijski stol, vrtilni stroj in drugo potrebno pripravo; otroke zjutraj preišče, popoldne pa že operira. Potujoča klinika je seveda še večji napredek.

z Srce. Človek živi dokler živi njegovo srce. Srce je vse, ono dovaža vse drugim udom sok življenja, kri; ono odstrani slabe snovi, zaostale v nas vsled dela itd. Kdor hoče svoje srce varovati, naj bo previden pri uživanju alkohola, tobaka in kave, meje ne sme prekoračiti. Seveda pa to ni vseh enako, nekaterim sploh nič ne škoduje. Največji sovražnik srca je pa prenaporno delo. Za vse dele telesa, zlasti pa za mišice, velja pravilo, da jih zmerno delo krepi, zlasti če vstavimo med delo odmore, da jih pa prehudo delo utruji, izmuči in uniči. Delo srca obstoji v skrčevanju srčnih mišic, ki odganja kri. Število udarcev pri skrčevanju je deloma odvisno od potrebe po krvi, ki jo imajo deli telesa, zlasti mišičje okostja. Mišice pa potrebujejo same tem več krvi, čim bolj se krčijo; to se pravi, čim več delajo. Če torej telesno delamo, ne delamo samo z mišicami, ampak tudi s srcem. Zato mora vsako prenapenjanje povzročiti oboletost srca. Tako obolijo na srčni hibi predvsem nekateri težki delavci, tako prenašalci žita, nosilci hišne oprave, tlakovalci itd. V novejšem času opazujemo isto pri športu, če ga pretiravamo — borba, kolesanje, veslanje, težka atletika. — Kakor so te vaje koristne, če jih izvajamo zmerno, tako so v nasprotnem slučaju škodljive. K delu srca spada tudi transport zavžite tekočine. Kar pijemo, vsrka črevo, predide v krvne posode spodnjega dela telesa in odtod skozi jetra v srce; odtod pa gre tekočina v izločilne organe. Čim več pijemo, tembolj more srce delati. To je vzrok, zakaj postanejo ravno pivopivci tako pogosto bolni na srcu, akoravno je v pivu primeroma malo alkohola.

## Po svetu.

s Clemenceau — novelist. Ameriška demokratična literarna revija »Nation« poroča v zvezku novel pod naslovom »Aut embuscades de la vie«, ki jih je izdal Clemenceau leta 1893. Smisel teh novel je takle: »Življenje ni vredno, da se ga preživi in na svetu ni stvari, ki bi bila le od daleč podobna kreposti, modrosti ali trajnemu zadovoljstvu.« Novele so polne grenkega pesimizma, negacije vsega in cinizma. Med njimi je »Union Assortil« najboljša in baje vredna Maupassanta. Gre v nji za zakonsko dvojico, ki sta trgovala z blagom, odgajal mnogoštevilne otroke in potem umrla oba, enega in istega dne. V resnici pa sta bila to dva človeka, ki ju je življenje razočaralo, ker ne eden ne drugi nista imela ono, kar sta si obetala. Tako sta se potem trapila noč in dan z malimi in nadležnimi preganjanji. Jed je bila vedno preslana, okno vedno odprto, pod je škripal itd. To se je končalo nekega dne z moževno smrtjo, ko ga je zastropila žena, sama pa se v napadu groze radi tega zaklala. Med tem pa so sosedje govorili: »Kako sta se ljubila. Kakšna vzorna družina!« — No, Clemenceau nam tudi ko novelist najbrže ne bo simpatičen.

**Kaj poročajo iz Rusije?** »Petit Parisien« poroča, da je anketa, ki se je vršila v Permu za kontrolo zaveznikov, pokazala v novi luči krutosti, ki so jih v rečenem mestu počenjali boljševiki. Preganjanje protimaksimalističnih življenj, ki je imelo značaj terorizma še preden so namestili Lenina umoriti, je po tem atentatu naraslo do skrajnosti. Vojaški svet in odbor za vojaške zadeve ter posebna komisija v obrambo revolucije, je odredila usmrtno množico ljudi. Število žrtev, ki so bile obsojene brez kakšne krivde, je doseglo tisoče in tisoče. Pred usmrtno množico jih rabljali trpinčili. Tako so delavce iz Motovilke bičali, ko so jih zasliševali. V nekem okraju in v selu Levokinu pri Permu so našli trupla z več ranami, ki so bile napravljene z bajonetom, dasi je že samo ena rana povzročila smrt. V Trojcih so rdeče garde odvedle dvanajst skoraj nagih in bosih prebivalcev pri 20 stonjah mraza na morišče, kjer so jih posekali s sabljami. Fotografijo trupla duhovnika Savelova, ki so ga mučili boljševiki v vasi v permski okolici, ima grozno s sabljami razsekano glavo. Nekega drugega duhovnika so najprej obstrelili, potem pa vlekli k reki, kjer so ga v vodo vrgli. Obsojenci so bili večkrat primorani, da so si izkopali grob, preden so jih rabljali usmrtili. V nekaterih krajih so nesrečnike žive v jamo vrgli. Tako so končali v Alapaji: velika kneginja Elizabeta Feodorovna, veliki knez Sergej Mihajlovič in Jan, Igor in Konstantin Konstantinovič. Boljševiki so preganjali duhovnike v prvi vrsti pa redovnike. Od 300 duhovnikov v osvobojenem delu permske gubernije so jih boljševiki 46 ustrelili. Maksimalisti so onečastili cerkve s tem, da so v njih ustanovili gledališča ter pokončali vse svete podobe. — Streljali so tudi starke in nosne žene posebno v Permu. V Verhatovi so trinajstkrat prebodli z bajonetom neko devetnajstletno dekle, ker so jo dolžili vohunstva. Na stotine delavcev na posestvu Motovilke pri Permu, kateri so se udeležili protestne stavke proti grozovitostim mestnega sovjeta, so boljševiške drhali postrelile in pomorile. Ko so se rdeče garde umaknile, so opustošili zemljo, odpeljali poljske pridelke, živino, poljedelsko orodje in naposled pokončali vse, kar niso mogle odnesti.

**Kako jedo v Ameriki?** Znano je, kako veliko važnost polagajo na dobro kuhinjo v Evropi. Nekega dne so prinesli vsi časopisi vest, da je umrl Flaubertov kuhar, ki je deloval s svojo kuharsko umetnostjo zelo na razpolženje pisatelja in s tem na njegova dela in francosko književnost sploh. Zahrbtne diplomatske gostije, obilje jedi v gostilnah, izbirljivost Italijanov in njih posebne specialitete, neštele nemške močnate jedi — vse to je dobro znano. V Ameriki je z jedmi — kot tudi z mnogimi drugimi stvarmi — popolnoma drugače. Amerikanci so v jedi zelo skromni: jedo malo, skromno, ne izbrano. Pijejo samo vodo, a vino prinesejo na mizo samo, če imajo za gosta tujca. Goveje meso jedo navadno mrzlo, ker pravijo, da ima sveže meso polno mikrobov, ki jih led uničuje. Sotrudnik lista »L' information« pripoveduje, da je v neki ameriški hiši jedel meso

od bivola, k je bil ubit pred letom dni. Ta veper je bil shranjen v hiši ob temperaturi enajstih stopinj pod ničlo, skupaj z množino puranov in drugih živali — vse od lani. Led je poleg tega zelo koristen. Siromak in bogatin ga rabita. Bort Bell, znameniti zdravnik v Njujorku pravi: Mi smo zato tako sveži in zdravi, ker jemo enostavno, umerjeno in čisto in ker ne jemo sveže ubitih živali.

**Smrt starega junaka.** 17. marca t. l. je v Trsteniku umrl sloviti hercegovski vojvoda iz vstaje leta 1875. proti Turčiji in leta 1882. proti Avstriji — serdar Pero Tunguz. Pokojnik je veljal poleg svojega strica pok. vojvode Stojana Kovačevića kot najboljši junak v Hercegovini. Rojen je bil v Nevesinju leta 1847. V svojem 71. letu je uskočil v Črno goro, kjer je organiziral četo, kateri je potem dvanajst let harambaševal v pohodih po Bosni in Hercegovini. Po ponesrečenih vstajah se je moral z družino umakniti v Črno goro, kjer se je nastanil v Nikšiću in ostal ondi vse do leta 1910.; tedaj se je preselil v Beograd. Ob nesreči leta 1915. se je 70-letni stavec s srbsko vojsko umaknil iz domovine preko Albanije, bil potem na Francoskem, od koder se je vrnil v Solun, kjer je dočkal osvoboditve domovine. Sedaj se je tudi sam napotil v svoje rojstno mesto Nevesinje, da bi ondi sklenil svoje burno življenje in si odpočil v domači zemlji. Pa mu ni bilo dano. Na potu se je prehladil in umrl. Njegovih ostankov ne krije sicer domača zemlja, pač pa srbska, za katero je prelival svojo kri.

## Zagreška borza.

| LDU Zagreb, 31. marca. Zaključni kurzi na današnji borzi: |     | Donar: | Blago |
|-----------------------------------------------------------|-----|--------|-------|
| Banka za trg., obrt in industrijo                         |     | 430    | 460   |
| Banka in hranilnica za Primorje                           |     |        |       |
| na Sušaku, nove delnice . .                               |     | —      | 805   |
| Hrvatska eskomptna banka . .                              |     | —      | 1400  |
| Eskomptna in menj. banka, Brod                            |     |        |       |
| nove delnice . .                                          |     | —      | —     |
| Hipotekarna banka, Zagreb . .                             |     | —      | —     |
| Jadranska banka, nove . . . .                             |     | —      | 880   |
| Hrvatska kreditna banka . . . .                           |     | —      | 1000  |
| nove . . . . .                                            | 820 |        | 850   |
| Narodna banka, brez kupona . .                            | —   |        | 430   |
| Obrtna banka, zadnja emisija,                             |     |        |       |
| stare . . . . .                                           | 200 |        | 240   |
| Poljedelska banka . . . . .                               | 90  |        | 166   |
| Prva hrvatska hranilnica, stare . .                       | —   |        | 9150  |
| Rečka pučka banka . . . . .                               | 205 |        | 230   |
| Zemaljska banka, nove . . . .                             | 700 |        | 720   |
| Sladkorna tovarna, Osijek . . . .                         | —   |        | 2750  |

## Trocki.

Karl Mečir piše v »Venkovu«: V Av. Montmorency stanuje neki mož; na njegovi vizitki stoji zapisano: Aleksander Dikow-Derental, atašé posebne ruske komisije. Ime samo nam ne pove ničesar. V resnici pa je ta Dikow-Derental mož, ki je poleg Savinkova najdelavnejši sočlan ruske protiboljševistične propagande. Mlad, 25letni mož, z naočniki na nosu.

Sedeli smo v salonu in govorili samo po sebi umevno v boljševizmu. Pri ti priliki sem vprašal gospoda Dikowa, če je resnica, kar zatrjujejo, da duša vsega boljševističnega gibanja v Rusiji ni ruska. Na

moje vprašanje sem dobil zatrdilni odgovor. Voditelji boljševističnega gibanja so po večjem židi. Pravi Rusi so samo trije: Lenin, Lunačarski in Poprovski. Ostali imajo samo ruska imena. Kar se tiče Trockega, je eden, najinteligentnejših in najbolj izobraženih ljudi te stranke. Zato je tudi najnevarnejši, on sam je nesreča Rusije. »Trockega poznam še iz Sofije, kjer sva se za časa prve balkanske vojne večkrat sešla. Takrat je deloval Trocki v prid centralnih držav, ki so se prizadevale, da bi vzbudile nezaupanje Rusije do balkanske zveze in Trocki je bil oni, ki je pod raznimi psevdonimi kar preplaval rusko časopisje z različnimi članki v tem smislu. Za čas balkanskih pogajanj se je preselil Trocki v Bukarešt, kjer je deloval pri listu Minerva v isti smeri. Komaj je začela svetovna vojna, je zbežal čez Švico na Francosko, kjer se je skril v Medocu v vilo nekega nemškega agenta in pričel agitirati v interesu Nemčije. Zbiral je ruske opozicijske elemente krog sebe. Pozneje so ga pregnali čez špansko mejo.

Trocki je hotel iz te dežele proč. Vedel je, da španska raje trpi morilca kot pa anarhista v svoji sredi. Zato se je denunciral sam in se označil ko hudega anarhista. Španska policija ga je zgrabila takoj in ga poslala skozi Španijo do Cadixa in od tu naravnost na otok Kuba. Tudi tam se je seznanil takoj z nemškim konzulom, ki ga je poslal v Njujork, da bi bil tam nemškemu poslaniku v pomoč. Posrečilo se jim je, da so kupili od nekega ruskega revolucionarja izdajani nemški list, kateremu je Trocki koj začrtal novo pot.

Ko je izbruhnila ruska revolucija, je šel Trocki koj v Rusijo, da bi delal tam nemški stvari v prid. Ob odhodu iz Amerike mu je napravila tamošnja nemška kolonija banket. Toda na potu v Rusijo so ga bili popadli Angleži in ga zaprli. Tedanja ruska vlada je dosegla, da je bil Trocki izpuščen na svobodo. To je v glavnih potezah Trockij.

## V danskem pristanišču med vojsko.

Okoli cele zemlje je zlito morje, ono je pravi gospodar sveta. To smo med vojsko zopet videli. Nekatera prej brezposelna pristanišča so se prelevila kar čez noč v velike izvozne pristane. Tako n. pr. tudi veliko dansko pristanišče Esbjerg gna jugozahodu polotoka Jüstlandije. Esbjerg ni drugega kakor en sam ogromen pristan, v celem mestu stanuje samo 20.000 ljudi, a ti so vsi v pristanišču in imajo tam opravke. Kdor ima v Esbjergu roke in noge, ta dela ali pa pohajkuje ob vodi morja. Neprestano vrvi tukaj življenje, napenjajo se mišice, napenjajo se vrvi, dvigajo se žrjavi, škripci škripljejo, vozovi ravnotako. Ladje nalagajo, druge pa praznijo. Množina vrvi, vse polno raznovrstnih mrež na obrežju. Na vodi pa cela vojska ladij. Okoli in okoli cele stotine železnih ladij. Velikanska skladišča, vsa kraljestvo zase. Gori po zraku pa letajo črni vozovi, do roba napolnjeni s premo-

gom. Črni voz se dvigne od tal, leti dolgo časa vodoravno, se potem napol obrne in izprazni svojo vsebino, leti nato zopet nazaj, kakor črni znak večnega brezkončnega človeškega dela.

Esbjerg je veliko dansko izvozno pristanišče. Trebi surovo maslo in jajca cele Danske. Središče velikanske mreže in njene končnega cilja. Kar vidimo kako gredo od vsake kmečke hiše prešiči proti Esbjergu, cela procesija, kako izvirajo na vsaki danski kmetiji potoki mleka, se zbirajo v reke, ti pa v mlečne toke, ki gredo v Esbjergu v morje. Vidimo, kako se valijo iz danskih kokošnjakov jajca, z namenom, vkrčiti je v Esbjergu, kako se valijo iz vsake pristave sodi putra, težki cele cente, namenjeni v Esbjerg. Ta sam pa ničesar ne producira, samo zbira, jemlje iz vagonov, kopiči, nalaga, veže, sortira, napeplja napise, prodaja in nalaga na ladje vse, kar proizvaja cela dežela. Če bolj natančno pogledamo, vidimo, da hiše niso zgrajene iz opeke, temveč iz putrovih kock, ne pokriva jih streha iz skrilja, pač pa vrste jajc, na molih pa zagledamo cele vrste svinjskih hlevov. Vsako leto gre skozi skladišča in čez mole Esbjerga kakih 10 milijonov funtov jajc, 80 milijonov funtov putra in pa 180 milijonov funtov svinjskega mesa.

Vse to pa, kar izsesa Esbjerg iz cele dežele, gre tudi v eno samo deželo, Anglijo. Esbjerg ni nič drugega kakor dvorišče Anglije, Danci mislijo in geografi pripovedujejo, da je Esbjerg na Danskem. To pa ni res. Esbjerg spada ravnotako k Angliji, k velikemu britanskemu pretakanju krvi, kakor mesti Hall ali Liverpool. Značilen znak, kam gre vse, je tabla ob obrežju z velikanskimi črkami: v Anglijo. To je življenski cilj Esbjerga in cele Danske.

Tam na vodi se ziblje velika ladja, odpelje se pozneje na Angleško. Najprvo napnejo kot roka debele vrvi, da privežejo ladjo na breg, a že se trese njeno velikansko telo. njena duša misli na Anglijo. Nasproti nji ogromna pokrita skladišča ob celem obrežju. Tir se zvija vmes, kakor zmešani trakovi. Sodi surovega masla mesa, zaboji jajc, vse nakopičeno v nepreglednih vrstah vagonov. Kako pritlikava je v tem oziru največja tržnica, s svojo zelenjavo in svojim sadjem. Tržnice so samo usta človekova; kdor pa hoče videti želodec in cel organizem prebavljanja, mora priti sem v Esbjerg. Tu je bilo mogoče opazovati med vojsko prehrano Angleške; opazil nisi angleškega navdušenja, pač pa kruljenje angleškega želodca. Videl si, da je apetit angleškega organizma prav gotovo velik.

Tisočine malih ladij plava na umazanjsivi vodi, to so ribiške ladje. Rdeče, rumeno, belo, modro, vsevprek, cel gozd jambaorov. Vse natlačene do vrha z ribami, z velikimi sodčki, ki jih dvigajo iz ladjinega trebuha. Vprašamo: kam gredo ribe? Odgovor: na Angleško. V zelo velikih škornjih, segajočih do kolena, delajo ribiči, se gibljejo med ribami v vodi, v ledu, krepke postave. Voda curlja po obleki iz nje. Dolga vrsta ljudi nastopi, ribič, sodček, drugi ribič, drugi sodček, in tako na-

prej, kakor nepregleden ribji venec. Veter piha in nam prijetno boža obraz. Prinaša nam okus po ribah, hud okus, a tudi okus po morju, žgoč okus. Potem pa začne močnejše briti in nam brizga dež v obraz. Sedaj pa nima ne okusa po ribah in ne okusa po morju, tako se nekako dela, kakor bi prinašal seboj angleški dim, za en trenutek se nam zdi, kakor bi bil dih Londona. Veter prihaja od zahoda. Vedno močnejši je. Sedaj začne galopirati. Naenkrat opazimo prestrašeni, da je živo bitje, divji je, kakor bi ga kdo podil. Buči, divja, razsaja, biča vodo, kakor trinog nepokornega hlapca, tepe se z zemljo kakor vojak z nasprotnikom. Raztrga obleko zemlje, dimnike streh, krone dreves in se igra z ribiški ladjicami kakor z žogo. Napihne jadra kakor velikanske mehove. Grozno divja stvar je ta veter Kje pa je doma, od kod pride? Z globin voda, iz oblakov ali iz notranjosti zemlje? Vse sovražni, najbolj pa človeka. Zagradi ga, dvigne, obrne in ga vrže na tla. Tolče po njem kakor zmagovit rokoborec po premaganem nasprotniku. Žvižga, ječi, smeje se v svojem veselju, potem pa azpusti široki prostor ob morju in jo mahne v ozke ulice mesta. Tu nima dosti prostora, zato pa razsaja v svoji jezi. Ne prinaša več tujih duhov, sedaj je samo še vihar. Neviden je, slišimo samo njegov glas, vidimo sledove njegovega koraka, kako se vdaja pesek pod njegovo stopnjo, kako pleše voda. Tako gre od ulice do ulice, ter zagradi včasih hinavsko od zadaj, včasih po odkrito spredaj.

Iznebiti se ga počemo in stopimo v veliko hišo, ki izvaža puter. Zadržni obrat. Petdeset zadržnih pristav pošilja puter sem. Več tisoč kmetij je zedinjenih v onih pristavah. Ravnatelj nas pelje skozi hladilnice, motorji so vroči, mraz velik. Kolikor bolj motor dela, tolikor kolikor bolj je vroč, temveč mraza proizvaja. Nepregledna vrsta belih lesenih sodov nam jemlje pogled. Vse samo surovo maslo. Odpremo en sod. Ravnatelj zabode znotraj votlo bodalo v putrovo telo in pri nese dišečo rumeno tvarino ven. Pokusiti moramo. Tudi ravnatelj sam pokuša. Potem pripoveduje, da izvaža vsako leto 14 milijonov kilogramov putra, kam? Seveda na Angleško. V London namenjenega zelo soljenega, v Manchester pa belega nesoljenega. Dobro robo morajo pošiljati, Angleži so zelo natančni kupci; vode ne sme biti več kot 16 odstotkov.

Gremo v glavno ulico, »Kraljevo ulico«. Vsega je polno, kar razveseli ribiča ali mornarja. Gostilne, kino, prodajalnice oblek, potem zopet gostilne in kino. Imena trgovin so vedno ista: londonski bazar ali angleško skladišče. V gostilnah angleško pivo, na puljih angleško blago, ime gostilne: hotel Anglija. Gremo čez trg v ulico, kjer je naš hotel, pogledamo napis ulice: Angleška ulica. Sprehajamo se po nji, pred nami dva gospoda. Govorita angleško in kadita angleški tobak. Majhen deček teče proti nam, v rokah zastavico, na rdečem polju bel križ; danska zastava. Vendar enkrat, nekaj domačega, tudi dansko govori ta otrok. Že smo mislili, da smo na Angleškem, pa smo vendar še na Danskem.

## Narod, ki izumira.

(Po Nansenu priredil Ivan Bežnik.)

(Dalje.)

Harpun je več vrst. Eskimo drži pri metu metalni les in puščico (kopjišče) skupaj v ravni smeri ter kolikor mogoče nazaj. Ko zavijti orožje v smeri proti živali, se loči prednji konec metalnega lesa od harpune, medtem ko je drug konec pritrjen na orožje, ki zadene z veliko gotovostjo tja, kamor je lovec nameril.

Poleg tega ima Eskimo v svojem kajaku nož, katerega ročaj je dolg 1 meter in 30 centimetrov, a klina je široka 20 centimetrov. Z njim usmrti tujene živali. Poleg tega ima v kajaku še drug nož, s katerim naredi luknje v tujenjevo kožo, da ga priveže z vrvmi za kajak.

Znotraj ima kajak leseno okostje, ki je bilo narejeno v prejšnjih časih iz lahkega naplavljenega lesa, ali tudi iz grmičja, dandanes pa kupijo Eskimi od Evropejcev smrekovih desk v ta namen.

To okostje prevlečejo zunaj s kožami grenlandskega tjučenja ali s kožuho. Tuintam vzamejo v ta namen tudi kožo modrega tjučenja, ki velja za najboljšo, a je žival prerodka, da bi uporabljal njegovo kožo za čolne. Dobra je tudi koža velikega tjučenja.

Navadno prevlečejo kajak s kožami, ko so te še sveže, če so pa suhe, jih morajo zmehčati in zmočiti, da so lepo raztegljive; ko se posušijo, so koža na bobnu, napete in trdne. Strojenje, napevanje in šivanje kož je žensko delo, ki pa ni lahko. Največja sramota za Eskima je, če so kože slabo napete.

Če je treba prevleči kajak, tedaj se zberejo in pomagajo pri delu vse ženske istega kraja. To jim je v veliko veselje, zakaj v plačilo jih dandanes lastnik kajaka pogosti s kavo.

V sredi kajaka je votlina, toliko velika, da Eskimo lahko porine skozi noge in se vsede; za to je treba vaje, zakaj votlino napolnijo ledja moža popolnoma. Votlino obkroža lesen 3 centimetre visok obroč, čez katerega napnejo nepremokljive kožuh. V dno kajaka namečejo kožuho, da je sedež mehak.

Navadno dela kajak vsakdo sam in si vzame mero, da se mu prilega popolnoma. Kajak je približno pet in pol metra dolg in 45 cm širok, le na dnu je primerno ozki. Visok je 12 do 15 cm, pod votlino za sedež je malo višji in ima ploščato podobo, proti obema koncema pa se zožuje v dvoje ostrih konic, ki so oborožene s koščeni nadevki, da se ne pokvari, kadar trči ob breg. —

Čez krov je napetih po šest jermenov, ki služijo v to, da se vanje zatakne različno orodje, ki mora biti vedno pri rokah. Na ene teh jermenov pritrdijo tudi vjete živali. Ptice zataknejo kar za glave zanje. Tjučenje in mrože pa privežejo z vrvico. Ribe leže prosto na krovu.

Kajak je tako lahek, da ga je mogoče nesti na glavi z vsem orodjem več milj daleč.

Za veslanje imajo dvodelno veslo, za katero drže v sredi in veslajo zdaj na levo, zdaj na desno. To veslo je nastalo gotovo iz enodelnega vesla Indijancev, ki ga vidimo še dandanes na južozapadni obali Aljaske. Bolj severno že rabijo dvodelna vesla, a so prva še vedno v večini. Še dalje na sever in vzhod premaguje dvodelno veslo bolj in bolj, dokler ne zmaga popolnoma. Tudi azijski Eskimi poznajo samo dvodelna vesla.

Oh lepem vremenu obleče Eskimo takozvani Aknilisak ali polkožuh iz nepremočljive in gole kožuho, ki ima na spodnji strani višito vrstico, da potegne kožuh čez lesen obroč kajaka in ga trdno zadrži. Ta kožuh popolnoma zapira kajak, da ne more voda vanj. Zgornji del tega polkožuha sega do pazduhe in ima naramnice, ki se lahko zdaljšajo ali skrajšajo.

Na roke pa si natakne posebne rokave in usnjate rokavice, ki so tesno zaprte in zvezane, da si ne zmoči rok.

Če je morje zelo razburkano, tedaj polkožuh ne zadostuje, zato ima tulik ali kožuh za v vodo, ki je ravno tako zvezan kot polkožuh in se istotako tesno zadrži nad obročem. Razlika je ta, da je kožuh popoln, z rokavi in celo s kapuco. V tem kožuhu klubuje Eskimo morju. Če ga valovi prekučajo, dvigne se zopet suh iz njih in niti kapljice vode ne pride v kajak.

Sedeti v kajaku in držati ravnatežje, ne da bi se prekucnil v valove, je težko. Zato je treba spretnosti in vaje, ki jo ima samo Eskimo, ki s pomočjo svojega dvodelnega vesla čudovito naglo drči čez vodo.

Zgodaj mora pričeti z vajo, kdor boče biti dober veslač v kajaku. Grenlandski dečki se vadijo v čolnih svojega očeta že od šestega leta dalje. Ko so stari dvanajst let, dobijo svoj kajak. S tem se prične njih življenje. Zdaj je mladi Eskimo vedno na vodi; spočetka lovi ribe, počasi pa tudi druge živali.

Važno za veslača je, da se ume zopet spraviti kvišku, če se prevrže s čolnom vred, kar pa ni lahko. Eni si pomagajo z veslom, drugi z kopjiščem, da, celo s samo roko. Nekateri so čudovito spretni in mirni pri tem.

Nek Eskimo mi je pravil o veslaču, ki je bil vzor spretnosti v tem oziru. On se je lahko dvignil na desno — na levo — z veslom — brez vesla — s kopjiščem — brez kopjišča — z iztegnjeno roko — s stisnjeno pestjo — skratka, edino, s čimer si ni mogel pomagati, je bil — jezik. In pri tem je iztegnil moj dobri Eskimo jezik iz ust in rezal strašne obraze, da bi mi dokazal, kakih groznih naporov bi bilo treba, če bi si hotel pomagati s tako nepriljubljenim orodjem.

V prejšnjih časih si je mogel in znal vsak Eskimo sam pomagati kvišku. Zdaj, ko so prišli v dotiko z Evropo, je slabši v tem oziru. Tudi je na vzhodni obali v tem pogledu boljše nego na zapadni, dasi je bilo prej narobe.

Eskimo, ki se zna na vse načine spraviti kvišku, lahko klubuje vsemu in se igra z valovi ko galeb. Ob visokih valovih položi veslo poleg sebe, nagne se v čolnu naprej tako, da gredo valovi čez njega.

Nekateri se zvrnejo nalašč in se dvignejo zopet ter gredo dalje. Večje spretnosti in sposobnosti si pač ne moremo misliti.

Kdor se ne more dvigniti sam in ni blizu pomoči, je izgubljen. In zvrne se tako lahko Neprevidna kretanja, napad na žival, malo večji valovi, vse zadostuje, da se čoln zvrne z veslačem vred. To se zgodi ravno tako pogosto tudi ob lepem vremenu.

Dandanes se utopi leto za letom mnogo Eskimov na ta način. Leta 1888. je umrlo v južni Grenlandiji na ta način 15 odstotkov moških izmed vseh umrlih. Naslednje leto jih je utonilo 9 odstotkov izmed 152 moških mladičev. Če pomislimo, da šteje ta okraj samo 2591 moških, je to mnogo.

### NA LOVU.

Pogosto slišimo, da so Eskimi strahopetno ljudstvo. Ti, ki jih sodijo tako, so jih videli samo na suhem ali pa ob lepem vremenu na morju — kadar so bili prekomodni, da bi kazali svoj pogum — ali pa se niso potrudili, da bi se bili vzivali v značaj Eskimov.

Če mi razumemo pod pogumom, biti se proti premoči ko tiger do zadnje kaplje krvi, tedaj moramo priznati, da Eskimo tega poguma nima mnogo, ki pri njem tudi ni v posebni veljavi.

On je vse premišljen in dobrodušen, da bi povračal, če mu kdo n. pr. da zausničo. Ravna se po načelu: »Če te udari kdo po desnem licu, ponudi mu še levo.« Iz tega pa ni mogoče sklepati, da bi bil Eskimo bojazljiv.

Kdor hoče napraviti o človeku pravilno sodbo, ga mora opazovati pri delu. Spremite Eskima na morje, opazujte ga pri delu, spoznali ga boste vse drugače. Če razumemo pogum tako, da se v trenutku nevarnosti mirno blizamo cilju, odstranimo težkoče in izpeljemo, kar moremo izpeljati z največjo hladnokrvnostjo in zremo največji nevarnosti ali celo smrti mirno in neustrašeno v obraz, — če razumemo pogum tako, tedaj je na Grenlandiji več pogumnih mož ko pri nas.

Z lovom v kajaku je združenih mnogo nevarnosti. Oče je vtonil na morju, brat in prijatelj tudi in vendar gre Eskimo dan za dnem na morje, v viharju in mirnih valovih. Če je zelo velik vihar, ne gre prav rad, izkušnja ga je naučila, da ob takem vremenu pogine marsikdo. Če pa je že zunaj, vesla mirno dalje, ko da mu je vihar deveta briga.

Lov v kajaku je krasna igra, vesel ples z morjem in smrtjo. Nič ni lepšega, ko videti ponosen boj z valovi, ki zagrnjajo lovca pod seboj. Lep je tudi pogled, ko drčijo kajaki, napadeni od viharja, kot črne ptice v zatišja. Valovi jih preganjajo, vesla sviščejo v zraku, telesa so nagnjena naprej. Vse samo življenje, sam pogum, ko se kopljejo iz morskega žrela.

Sredi najbolj divje igre se prikaže tjučenj: hitrejši nego misel zleti harpuna skozi razdivjane morske pene. Tjučenj uteče z mehom, toda dobe ga kmalu in ga usmrtijo. In zopet gre stvar dalje; vse se godi z največjo izvedenostjo in mirnim obrazom, kot da vse to ni nič.

Tu je Eskimo velik. In mi? Da, mi smo v taki okoliščini resnično majhni!

Spremimo Eskima na lov.

Že nekaj ur pred solničnim vzhodom spleza na grič, kjer je dober razgled in opazuje, ali bo vreme ugodno ali ne. Ko je glede tega na jasnem, gre domov in obleče kožuh. V starih dobrih časih je zajtrkoval Eskimo požirek vode, zdaj pa mora imeti par skodelic zelo močne kave. Zjutraj ne je sicer ničesar, ker bi mu sit trebuh vzel vso gibčnost; tudi ne vzame ničesar s seboj, razen nekaj tobaka za žvečenje.

Ko prinese kajak na breg in je vse orodje na svojem mestu, se spravi v votlino, pritrdi kožuh na lesen obroč in švigne na morje. Istočasno gredo tudi drugi na lov, vsi kake dve milj daleč od brega.

(Dalje.)

### Aprovizacija.

a Špeh na rdeče izkaznice B štev. 1611 do 1930. Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo špeh v sredo, dne 2. aprila na Poljanski cesti 15. Določa se tale red: popoldne od pol 2 do pol 3 štev. 1611 do 1690, od pol 3 do pol 4 štev. 1691 do 1770, od pol 4 do pol 5 štev. 1771 do 1850, od pol 5 do pol 6 štev. 1851 do 1930. Stranka dobi za vsako osebo po pol kilograma špeha. Kilogram stane 24 kron.

a Špeh na rdeče izkaznice B štev. 1931 do 2490. Stranke z rdečimi izkaznicami prejmejo špeh v sredo, dne 2. aprila pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določa se tale red: dopoldne od 8 do 9 št. 1931 do 2010, od 9 do 10 štev. 2011 do 2090, od 10 do 11 štev. 2091 do 2170, popoldne od pol 2 do pol 3 štev. 2171 do 2250, od pol 3 do pol 4 štev. 2251 do 2330, od pol 4 do pol 5 štev. 2331 do 2410, od pol 5 do pol 6 štev. 2411 do 2490. Stranka dobi za vsako osebo po pol kilograma špeha. Kilogram stane 24 kron.

Masirajte vrat od zunaj in grgajte od znotraj s Fellerjevim bolečine tolažečem „Elsafluidom“. Pri prehlajenju to dobro stori. 6 dvojnatih ali 3 specialni steklenici 19 kron. Več nego stotisoč zahvalnih pisem. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 245, Hrvaško. Omoč in poština se računa posebej in najceneje. Kdor naroči več obenem, mnogo prihrani. (e).

### Razprodaja

vsako množino

### Živega apna

v sredo 2. aprila ob 8. uri dopoldne na dolenskem kolodvoru v Ljubljani.

### Cement v Živo apno Opeko

v celih vagonih oddaja po primernih cenah transportna in premogovna tverka

F. & A. Uher. Ljubljana, Selenhurva ulica št. 4.

## Svatovska koračnica.

Norveški spisal Björnsterne Björnson.

(Dalje.)

Posebno paznjo sta posvečala temu fantu na eni strani stotnik, na drugi pa pastor, ki sta imela oba nenavadno veliko hčera; četudi je bilo to povod vedno večji pozornosti, ki sta jo kazala Knudu, sta se vendar strahovito vračunala. Knud je preziral žentev z ubožno stotnikovo ali pastorijsko hčerjo, ki ne bi imela potrebne izobrazbe za gospodarstvo večjega kmetijskega doma, tako da se mu ni zdelo niti truda vredno, da bi svaril sina pred tem. In ni mu bilo tudi treba; fant je uvidel ravnotako, da se mora dvigniti rod vseh odnošajih, razven kar se tiče blagostanja, da je treba neveste iz njemu v starosti in ugledu enakopravne družine. Ne-areča pa je hotela, da je bil mladenič nekoliko neroden, če se je podal v takšnih zadevah na pot, tako da so bili ljudje takoj nezaupljivi. Endrid sam je to kmalu zapazil; kajti četudi ni bil ravno bistroumen, je bil zato tem rahločutnejši. Spoznal je, da se njegovo stališče nikakor ne izboljšuje; nastopal je bil po meščanskem načinu in je »cigansko izobražen«, kakor so govorili. Ker je bil fant v dnu svoje duše pošten, je imelo to dejstvo za posledico, da je sčasoma odložil mestno obleko in govorito in pričel na obsežnem očetovem posestvu delati kakor hlapec. Oče je razumel vse to — da že davno, predno je sin sam razumel — in prosil je mater, da se dela; ko da ne zapazi ničesar. Zato ni-šta govorila s sinom o ženitvi, nihče se ni zmenil več za njegovo spremembo, medtem ko ga je oče uvajal vedno ljubeznivejši v svoje gospodarske načrte in v vse ostalo in je prepustil polagoma sinu vso vodstvo gospodarstva. Tega se mu tudi ni bilo treba kesati.

Tako je živel sin, dokler ni dopolnil enaintrideseto leto; pomnožil je očetovsko premoženje ter lastno izkušnjo. V vsem tem času ni poskušal niti najmanj, da bi zasnubil kakšno deklico, niti v fari, niti izven nje, tako da je pričel končno stariše že skrbeti, da si je izbil vse to popolnoma iz glave. Pa to nikakor ni bilo resnično.

Na sosednjem dvoru je živela družina enih prvih rodov v fari, ki so se je že ponovno priženila k staremu rodu na Tingvoldu. Tam je doraščala deklica, nasproti kateri je bil Endrid že od otroških let prijazen; domnevno si je izvolil njo v vsej tihoti; kajti komaj pol leta po njeni birmi je prosil za njeno roko. Bila je stara takrat sedemnajst let, on pa enaintrideset. Randi, tako se je imenovala, si izprva ni bila takoj na jasnem, kaj naj mu odgovori; obrnila se je na svoje stariše, ki pa so pristopili samo nji. Menili so, on je dober mož, in kar se tiče premoženja, je on pač najboljša partija, ki jo more napraviti. Razlika v starosti je velika in če ima, mlada kakor je, pogum, da se uživi v veliki dvor in v razmere, ki jih ni vajena prav nič, je to povsem njena lastna zadeva. Očito pa je zapazila, da bi hoteli stariši rajši, da reče »da«, ko pa »ne«.

Tako je šla k njegovi materi, ki jo je vedno rada imela. Menila je, da je mati vedela za to, v svoje začudenje pa je videla, da ni znala prav nič. Mati je bila tako vzradoščena, da jo je skušala z vso silo pripraviti do tega, da reče »da«.

»Hočem ti pomagati,« je rekla. »Oče se odpove preužitku; zadosti ima svojega in noče, da bi se otroci veselili njegove smrti. Takoj se bo vse razdelilo in ono malo, od česar bova živela v prihodnje, se lahko razdeli, ko bova že mrtva. Iz tega lahko izprevidiš, da zaradi naju ne bosta prevzela nikakih bremen.«

Da, Randi je pač vedela, da sta Astrid in Knud dobra človeka.

»In fant,« je nadaljeval Astrid, »je dober in razumen.«

Da, to je izkusila Randi sama, predtem se ni plašila, da ne bi mogla izhajati z njim.

Nekaj dni pozneje je bila stvar gotova in če je bil vesel Endrid, so bili njegovi stariši veseli še bolj; kajti družina je bila spoštovana, deklica zala in prebrisa-na, da pač v vsej fari ni bilo boljše. Poroko, o kateri sta se razgovarjali obe rodbinski dvojici, naj bi se vršila malo pred žetvijo, da bi čakali, za to ni bilo nobenega vzroka.

Fara pa ni sprejela te vesti tako, kakor oni, katerih se je tikala. Rekli so, da se je mlada, lepa deklica »prodala«. Bila je tako mlada, da je pač komaj vedela, kaj je žentev, in premeteni Knud je pri-ganjal sina, da zasnubi še preje, ko je god-na za žentev. Nekaj od vsega tega je prišlo mladi deklici na ušesa, a Endrid je bil ljubezniv, tako tih, tako skromen, da ni hotela razbiti poroke, četudi je postala malo hladna. Stariši so tudi slišali to in ono, napravili pa so se, kakor da je vse dobro.

Poroka naj bi se vršila na veličasten način, morebiti ravno zato, da kljubujejo govoricam in iz istega vzroka to tudi Ran-di ni bilo neprijetno. Povabljeni so bili tudi Randovi prijatelji, župnik, stotnik, oskrbnik, vsak s svojo veliko družino, vsi ti naj bi se peljali v svatovskem sprevodu v cerkev. Zato ni želel Knud nikakšnega godca — to da je prestaromodno in kmet-sko; pa Astrid je hotela, da naj jo spremlja družinska svatovska koračnica v cer-kev in od tam zopet domov. Presrečna sta bila ob njenih zvokih, da bi je ne ho-tela zopet slišati zadoneti na poročni dan svojih ljubih otrok. Knud se je rad bavil z glasbo in je pustil ženi njeno voljo. Ta-ko so torej dobili nevestini stariši namig-ljaj, da se godci lahko naročijo, in stara koračnica je bila zopet oživljena, čerav-no je bila utihnila nekoliko časa, zakaj ta rod je delal brez petja in godbe.

Poročni dan je napočil žalibog z močnim jesenskim dežjem. Godci so morali godala pokriti, potem ko so bili odigrali svatovsko koračnico, in jih niso pokazali prej, ko so že mogli slišati cerkvene zvo-nove. Neki fant se je moral postaviti za-

daj na voz in držati dežnik nad njimi. Koračnica seve pri takšnem vremenu ni zve-nela tako lepo in tudi svatovsko spre-mstvo, ki je šlo zadaj, ni bilo veselo. Po-ročni klobuk je držal ženin med kolent, oblekel je veliko suknjo, nad nevesto pa, ki je imela robec na robcu, da varuje ve-nec in drugi nakit, je držal dežnik. Tako so prispeli tja, voz za vozom; od mož je kar teklo, ženske pa so bile skrite in vse zavite. Bil je kakor začaran svatovski sprevod, kjer se ni videl nobeden obraz, temveč samo množica zmečkanih, skupaj zmetanih butar volne in kozuhovine. Iz-vanredno številno zbrana ljudska množi-ca, ki je stala in čakala bogatega svatov-skega spreveda, se je morala smejeti, sprva nehoti, potem pa pri vsakem vozu glasneje in glasneje. Pred veliko hišo, kjer naj bi spremstvo izstopilo in svatovski dvor nekoliko uredilo za vhod v cerkev, je stal berač veseljak, z imenom Aslak, na nekem s senom obloženem in v kot potisnjem vozu. Ravno, ko je stopila nevesta z voza, je zaklizal: No, presneta reč, če danes ne bodo igrali Ole Hauge-nove svatovske koračnice!

Množica se je smejala — čeravno je delala večina to le skrivoma; čutilo pa se je zato tem bolje, kaj so vsi mislili in kaj so skušali prikriti.

Ko so odzvali nevesti ogrinjalo, so videli, da je bila bela kakor rjuha. Ona je jokala, skušala se je smejeti, potem je zopet jokala. Nato se naenkrat spozna, da noče v cerkev. Med razburjenostjo, ki je zdaj nastala, so jo morali položiti v stranski sobi v posteljo, zakaj pričela je tako močno ihteti, da so bili vsi preplašeni. Njeni častitljivi stariši so stali poleg nje in ko jih je prosila, naj bi je ne silili v cerkev, so ji rekli, da lahko stori, kar sama hoče. Tu je zapazila Endrida. Tako nesrečnega človeka in tako brez moči še ni videla nikdar prej, kajti zdaj je odkrilo njeno vedenje vso resnico. Na njegovi strani je stala njegova mati; nič ni rekla, njeno obličje je bilo nepremično. Solza za solzo ji je tekla po licu in njene oči so zrle v Randine. Tu se je dvignila Randi na ko-molec, gledala je nekoliko časa pred-se na tla, medtem ko je še ihtela od joka.

»Ah ne,« je rekla, »grem v cerkev.«

Vrgla pa se je zopet na posteljo in nekoliko časa bridko jokala, potem pa je vstala. Nekoliko pozneje je dostavila, da ne mara nobene glasbe več, in zgodilo se je, kakor je želela. Vendar odslovljeni godci niso spremenili položaja, ko so odšli.

Zalosten je bil svatovski sprevod, ki se je bližal cerkvi. Dež je omogočil, da sta mogla ženin in nevesta skriti svoje obraze radovedni množici; vendar čutila sta, da so letele puščice na nju, čutila sta, da je njeno veliko spremstvo slabe volje nad tem, ko je moralo slediti temu zasmeho-vanemu sprevodu. (Dalje.)

## Širite „Večerni list“

Izdajatelj konsorcijski „Večernega lista“.  
Odgovorni urednik Viktor Cenčič.  
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.